

PREPORUKE ZA ZAŠTITU OD VRUĆINA

Trend porasta temperature u ljetnom razdoblju utječe na zdravstveno stanje milijuna ljudi. Svijet već sada osjeća štetne učinke koji će se vjerojatno i povećati zbog toplinskih valova. Obzirom na već zabilježene poraste smrtnosti u Europi povezane s velikim vrućinama Ministarstvo zdravstva je izradilo "Protokol o postupanju i preporuke za zaštitu od vrućina". Praćenje porasta temperature provodi se od 15. svibnja do 30. rujna 2019. godine, a preporuke za zaštitu od velikih vrućina možete pročitati u nastavku:

Cijelo vrijeme dok traju velike vrućine pridržavajte se preporuka lokalnih zdravstvenih ustanova

ZAŠTITA OD VELIKIH VRUĆINA - PREPORUKE ZA JAVNOST

Rashladite svoj dom

- **Nastojte rashladiti prostor u kojem živite.** Mjerite sobnu temperaturu između 8.00 i 10.00 sati, u 13.00 sati i noću nakon 22.00 sata. Idealno bi bilo sobnu temperaturu držati ispod 32°C danju i ispod 24°C noću. To je posebno važno za djecu ili ako ste osoba starija od 60 godina ili ako imate kronične zdravstvene probleme.
- **Koristite hladniji noćni zrak** da rashladite svoj dom. Otvorite sve prozore ili rolete tijekom noći i ranih jutarnjih sati kada je vanjska temperatura niža (ako je to moguće).
- **Smanjite količinu vrućeg zraka unutar stana ili kuće.** Danju zatvorite prozore i rolete (ako ih imate), naročito one koji su okrenuti prema suncu. Zatvorite sva umjetna svjetla i što je više moguće električnih uređaja.
- **Stavite zaslone**, draperije, tende na prozore koji dobivaju jutarnje ili popodnevno sunce.
- **Objesite mokre ručnike** kako bi rashladili zrak u prostoriji. No, nemojte zaboraviti da se time povećava vlažnost.
- Ako imate uređaj za rashlađivanje (air-conditioning) zatvorite vrata i prozore kako ne bi trošili više energije nego što je potrebno.
- **Električni ventilatori** mogu pružiti olakšanje i osvježanje, ali ako je temperatura iznad 35°C neće spriječiti bolesti vezane uz velike vrućine. Važno je piti dovoljno tekućine.

Klonite se vrućine

- **Sklonite se u najhladniju prostoriju** Vašeg stana/kuće, posebno noću.
- Ako Vaš stan/kuću ne možete držati hladnim, **provedite 2-3 sata dnevno u hladnom prostoru** (npr. javna zgrada koja je hlađena).
- **Izbjegavajte izlazak** u najtoplijem dijelu dana.
- **Izbjegavajte naporan fizički rad.** Ako morate naporno raditi činite to u najhladnije doba dana, što je obično u jutro između 4.00 i 7.00 sati.
- **Potražite sjenu.**
- **Ne ostavljajte djecu ili životinje u parkiranom vozilu.**

Rashladite tijelo i pijte dovoljno tekućine

- **Tuširajte se ili kupajte u mlakoj vodi.** Druga mogućnost je zamatanje u hladne mokre ručnike, hladiti se mokrom spužvom, kupke za noge, itd.
- **Nosite laganu široku svijetlu odjeću** od prirodnih materijala. Ako idete van stavite šešir širokog oboda ili kapu i sunčane naočale.
- **Koristite laganu posteljinu**, plahte, po mogućnosti, bez jastuka kako bi izbjegli akumulaciju topline.
- **Pijte redovito** i izbjegavajte alkohol i napitke s previše kofeina i šećera.
- **Jedite češće male obroke.** Izbjegavajte hranu bogatu bjelančevinama.

Pomognite drugima

- **Posjetite obitelj, prijatelje i susjede** koji većinu vremena provode sami. Osjetljive osobe mogle bi zatrebati pomoć tijekom vrućih dana.
- **Razgovarajte o toplinskom udaru s Vašom obitelji.** S obzirom na svoje zdravstveno stanje i aktivnosti svaki član obitelji treba znati koje mjere zaštite mora poduzeti.
- **Ako je netko koga Vi poznajete pod rizikom pomognite mu** da dobije savjet i podršku. Starije osobe i bolesnike koji žive sami treba posjetiti barem jednom dnevno.
- **Ako uzimaju lijekove, provjerite s liječnikom koji ih liječi** kakav utjecaj ti lijekovi mogu imati na termoregulaciju i ravnotežu tekućine u tijelu.
- Položite tečaj prve pomoći kako bi naučili što poduzeti u slučaju toplinskog udara i ostalih hitnih stanja. Svatko mora znati kako reagirati.

Ako imate zdravstvene problem

- **Držite lijekove na temperaturi ispod 25 °C ili u hladnjaku (pročitajte upute o skladištenju lijeka u uputi o lijeku).**
- **Tražite savjet liječnika**, ako imate neku kroničnu bolest ili uzimate više lijekova.

Ako se Vi ili drugi oko Vas osjećaju loše

- **Tražite pomoć** ako imate vrtoglavicu, slabost, nemoć, tjeskobu ili ste izrazito žedni i imate jaku glavobolju; što prije otiđite u hladniji prostor i mjerite temperaturu;
- **Popijte vodu ili voćni sok da nadoknadite tekućinu;**
- **Smirite se i legnite u rashlađenu prostoriju** ako imate bolne grčeve, najčešće u nogama, rukama ili trbuhu, često nakon provedenog rada ili vježbe u vrlo vrućem vremenu, pijte tekućinu koja sadrži elektrolite, a u slučaju da grčevi ostanu prisutni duže od jednog sata potrebna je medicinska pomoć;
- **Savjetujte se s liječnikom** u slučaju drugih tegoba ili ako opisane tegobe duže traju.

Ako neki član Vaše obitelji ili osobe kojima pomažete imaju vruću suhu kožu ili delirij (nerazumno razgovaraju i nemirni su), grčeve i/ili su bez svijesti odmah zovite liječnika/hitnu pomoć. Dok čekate na liječnika/hitnu pomoć smjestite njega/nju u hladnu prostoriju u vodoravan položaj, podignite mu/joj noge i kukove, odstranite odjeću i počnite s vanjskim hlađenjem, kao što su hladni oblozi na vrat, pazuhe i prepone uz ventilator i špricanje kože vodom temperature 25–30°C. Mjerite temperaturu tijela. Nemojte dati acetilsalicilnu kiselinu ili paracetamol. Osobe bez svijesti postavite u bočni ležeći položaj.

Izvor: <http://www.euro.who.int/>

Važni brojevi:

Hitna pomoć – **194** (za cijelu Hrvatsku)

Centar **112** djeluje kao jedinstveni komunikacijski centar za sve vrste **hitnih situacija**.

Vidi: www.zdravlje.hr; www.hzjz.hr; www.srcana.hr; www.cezih.hr;

ZAŠTITA OD VELIKIH VRUĆINA

PREPORUKE ZA JAVNOST

Cijelo vrijeme dok traju vrućine pridržavajte se preporuka lokalnih zdravstvenih ustanova!

- ⚠ Nastojte rashladiti prostor u kojem živite. Idealno bi bilo sobnu temperaturu držati ispod 32°C danju i ispod 24°C noću.
- ⚠ Koristite hladniji noćni zrak da rashladite svoj dom.
- ⚠ Objesite mokre ručnike kako bi rashladili zrak u prostoriji.
- ⚠ Sklonite se u najhladniju prostoriju Vašeg stana/kuće, posebno noću.

- ⚠ Izbjegavajte izlazak u najtoplijem dijelu dana.
- ⚠ Izbjegavajte naporan fizički rad.
- ⚠ Potražite sjenu.
- ⚠ Ne ostavljajte djecu ili životinje same u automobilu.
- ⚠ Nosite laganu, široku i svijetlu odjeću od prirodnih materijala. Zaštitite glavu.
- ⚠ Koristite laganu posteljinu.

- ⚠ Pijte vodu redovito i izbjegavajte alkohol i napitke s previše kofeina i šećera.
- ⚠ Tuširajte se ili kupajte u mlakoj vodi.
- ⚠ Jedite češće manje obrok.

- ⚠ Posjetite obitelj, prijatelje i susjede koji većinu vremena provode sami.
- ⚠ Starije osobe i bolesnike koji žive sami, treba posjetiti barem jednom dnevno.
- ⚠ Uzimaju li lijekove, provjerite sa njihovim liječnikom, imaju li ti lijekovi utjecaj na termoregulaciju i ravnotežu tekućine u tijelu.

- ⚠ Držite lijekove na temperaturi ispod 25°C ili u hladnjaku (pročitajte upute o skladištenju lijeka na uputama).

- ⚠ Tražite pomoć ako imate vrtoglavicu, slabost, nemoć, tjeskobu ili ste izrazito žedni i imate jaku glavobolju; što prije otiđite u hladniji prostor i mjerite temperaturu.
- ⚠ Smirite se i legnite u rashlađenu prostoriju ako imate bolne grčeve, najčešće u rukama, nogama ili trbuhu, pijte tekućinu sa elektrolitima, ukoliko grčevi ne popuste, potrebna je medicinska pomoć.

- ⚠ Ako neki član Vaše obitelji ili osobe kojima pomažete imaju vruću, suhu kožu ili nerazumno razgovaraju i nemirni su, imaju grčeve ili su bez svijesti odmah zovite hitnu pomoć.
- ⚠ Smjestite osobu u hladnu prostoriju u vodoravan položaj, podignite joj noge i kukove, odstranite odjeću i počnite sa vanjskim hlađenjem (hladni oblozi na vrat, pazuhe i prepone).
- ⚠ Mjerite temperaturu tijela.
- ⚠ Nemojte davati acetilsalicilnu kiselinu ili paracetamol (lijekove za snižavanje tjelesne temperature).

Važni brojevi :

Hitna pomoć – 194 (za cijelu Hrvatsku)

Centar 112 djeluje kao jedinstveni komunikacijski centar za sve vrste hitnih situacija.